

การพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สาระนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

Development of learning. Dance Base Thailand.
Dance material by means of a Peer.
For students in Grade 2.

จิตราวดี จิราวัฒนาพร ¹

รองศาสตราจารย์มาลิณี จุโฑปะมา ²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อ 1) พัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สาระนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ก่อนและหลังเรียนชุดการเรียนรู้ 3) ศึกษาความพึงพอใจชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สาระนาฏศิลป์ ด้วยวิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/1 โรงเรียนเสนศิริอนุสรณ์ อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ ปีการศึกษา 2554 จำนวนนักเรียน 19 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สาระนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบวัดความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่าที (Dependent Samples t-test) ผลการวิจัยพบว่า

1. ประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สาระนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ เท่ากับ 93.14/86.14 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ ที่กำหนดไว้
2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สาระนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01
3. ระดับความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สาระนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน โดยภาพรวมมีความ พึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : ชุดการเรียนรู้ พื้นฐานนาฏศิลป์ไทย เพื่อนช่วยเพื่อน

¹ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

² ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

ABSTRACT

The purposes of this research were : 1) to develop the instructional packages in Thai Classical Dance Learning Strand by Friends help Friends for Prathomsuksa 2 Students ;2) to compare the students' learning achievement before and after learning through the instructional packages in Thai Classical Dance learning Strand by Friends help Friends learning for Prathomsuksa 2 Students ; and 3) to investigate the students' satisfaction towards the instructional package in Thai Classical Dance learning Strand by Friends help Friends learning for Prathomsuksa 2 Students. The samples of this study were 19 Prathomsuksa 2 Students at Sensiri Anusorn School, Muang District, Buriram Province of academic year 2011, selected by Simple Random Sampling. The research instruments included learning packages by Friends help Friends for Prathomsuksa 2 Students, and Student's satisfaction questionnaire. The statistics used for data analysis were percentage, mean, and standard deviation. The hypothesis was tested by using dependent samples t-test.

The results of the study revealed that :

- 1) The efficiency of the instructional packages in Thai Classical Dance learning strand for Prathomsuksa 2 Students was 93.14/86.14 which was higher than the criteria set at 80/80.
- 2) The learning achievement of the instructional packages in Thai Classical Dance learning Strand by Friends help Friends learning for Prathomsuksa 2 students after learning was higher than before learning with the statistically significant difference at the level of .01
- 3) The students were satisfied with the instructional packages in Thai Classical Dance learning Strand by Friends help Friends learning for Prathomsuksa 2 students at the high level.

Keywords : Instructional packages, Thai Classical Dance, Friends help Friends.

บทนำ

นาฏศิลป์เป็นศิลปะประจำชาติไทยมีความประณีต อ่อนช้อย และที่มีเอกลักษณ์แสดงถึงความเจริญก้าวหน้าทางวัฒนธรรม มีความประณีต อ่อนช้อย ทั้งยังทรงคุณค่าแห่งศิลปวัฒนธรรม นาฏศิลป์ในแต่ละชนชาติมีความแตกต่างกันตามวัฒนธรรมประเพณี ด้วยความรัก ความหวงแหนของบรรพบุรุษ ที่จะอนุรักษ์นาฏศิลป์และรักษาศิลปะให้คงอยู่คู่ชาติตลอดไป นาฏศิลป์ยังช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงาม มีสุนทรียภาพ มีคุณค่า ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ และยังช่วยพัฒนาผู้เรียนด้านต่าง ๆ ได้แก่ด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม ตลอดจนการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเองที่เป็นพื้นฐาน ในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพ ด้านการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจในองค์ประกอบนาฏศิลป์ และการแสดงออกทางนาฏศิลป์อย่างสร้างสรรค์ใช้ศัพท์เบื้องต้นทางนาฏศิลป์ วิเคราะห์ห้วงภาพ วิเคราะห์คุณค่านาฏศิลป์ ถ่ายทอดความรู้สึก ความคิดอย่างอิสระ สร้างสรรค์การเคลื่อนไหวในรูปแบบต่างๆ ประยุกต์ใช้นาฏศิลป์ในชีวิตประจำวัน ด้านทักษะความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนาฏศิลป์กับประวัติศาสตร์

เห็นคุณค่าของนาฏศิลป์ที่เป็นมรดกทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และสากล กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ จึงเป็นกลุ่มสาระหนึ่ง ที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้เรียนทุกคนได้เรียนรู้เสริมสร้างพื้นฐานความเป็นมนุษย์ และสร้างศักยภาพในการคิด ในการทำงาน อย่างสร้างสรรค์ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 182)

จากผลการสอบปลายภาคเรียนของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเสนศิริอนุสรณ์ อำเภอบึงบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ในกลุ่มการเรียนรู้สาระศิลปะ วิชานาฏศิลป์ ที่ผ่านมา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้คะแนนคิดเป็นร้อยละ 70.35 จากเป้าหมายของโรงเรียนที่กำหนดไว้ร้อยละ 75.00 ครูผู้สอนจึงจำเป็นต้องศึกษาค้นหาวิธีแก้ไขเพื่อปรับปรุงวิธีการจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้สาระนาฏศิลป์ ตามที่หลักสูตรกำหนด นักเรียนสมควรที่จะได้รับการพัฒนา และปัญหาที่ครูผู้สอนวิชาสาระนาฏศิลป์พบมากที่สุดคือ นักเรียนส่วนใหญ่ขาดทักษะพื้นฐานทางนาฏศิลป์ไทยแม้จะมีความชอบ นักเรียนไม่สามารถจดจำชื่อเรียกของท่ารำได้ และ ปฏิบัติท่ารำพื้นฐาน ไม่ถูกต้อง และเป็นเรื่องยากที่จะเปลี่ยนแปลงท่ารำ และยังพบว่าผู้เรียนบางส่วนไม่กล้าแสดงออก รำไม่ถูกจังหวะ (โรงเรียนเสนศิริอนุสรณ์. 2553)

จากเหตุผลที่กล่าวข้างต้น การจัดการศึกษาต้องยึดหลักให้ ผู้เรียนทุกคนนั้น มีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ได้ และถือว่าผู้เรียนเป็นสำคัญ ฉะนั้นครูผู้สอน ผู้จัดการศึกษา จะต้องเปลี่ยนแปลงบทบาทจากการเป็นผู้ชี้แนะ ผู้ถ่ายทอด ความรู้ ไปเป็นผู้ช่วยเหลือส่งเสริมและสนับสนุนผู้เรียน ในการแสวงหาความรู้ จากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ และ ให้ข้อมูลที่ถูกต้องแก่ผู้เรียน เพื่อนำความรู้เหล่านั้นไปใช้สร้างสรรค์ความรู้ของตน (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. 2542 : มาตรา 22) ลักษณะของสื่อที่จะนำมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ควรมีความหลากหลาย ทั้งสื่อธรรมชาติ สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อเทคโนโลยี และสื่ออื่น ๆ ซึ่งช่วยส่งเสริมให้การเรียนรู้เป็นไปอย่างมีคุณค่า น่าสนใจ ชวนคิด น่าติดตาม เข้าใจง่าย และ รวดเร็ว รวมทั้งการกระตุ้นให้ผู้เรียนรู้จักวิธีการแสวงหาความรู้ เกิดการเรียนรู้อย่างกว้างขวางลึกซึ้งและต่อเนื่องตลอดเวลา ทั้งสื่อดังกล่าวข้างต้นและกิจกรรมต่าง ๆ เมื่อนำมาผสมผสานกันก็จะได้เป็นชุดการเรียนรู้ที่จะช่วยส่งเสริมให้นักเรียน ได้พัฒนาความรู้ทักษะและเจตคติ เพิ่มพูนความรู้ให้แก่แก่นักเรียนตามลักษณะ ของสาระการเรียนรู้ เพราะในชุดการเรียนรู้ แต่ละชุดมีคำแนะนำช่วยให้ผู้เรียนได้รับความรู้ ไปในทิศทางเดียวกัน เลือกรับทำกิจกรรมตามความถนัดและความสนใจ ช่วยลดภาระสร้างความพร้อมความมั่นใจแก่ครูและผู้เรียนได้ นอกจากนี้ยังสามารถแก้ปัญหาความแตกต่างระหว่างบุคคล จึงทำให้ครูวัดผลได้ตรงตามความมุ่งหมาย เพราะครูสามารถถ่ายทอดเนื้อหาวิชาที่มีความสลับซับซ้อนได้ดี ช่วยแก้ปัญหา ในกรณีที่ครูขาด หรือขาดแคลนผู้ชำนาญเฉพาะวิชา ทำให้ผู้เรียนได้รับประโยชน์โดยตรง ตามความต้องการ ความสามารถ ของผู้เรียนช่วยให้ผู้เรียนสนใจเรียนมากขึ้น (นวลละออง ห่วงรัก. 2548 : 42)

จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยในฐานะครูผู้สอนสาระนาฏศิลป์ ระดับ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จึงสนใจที่จะ ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดการเรียนรู้ สาระนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 2 มาใช้ เพื่อให้นักเรียนส่วนใหญ่ ที่ขาดทักษะพื้นฐานทางนาฏศิลป์ไทย สามารถจดจำชื่อเรียกของท่ารำได้ และปฏิบัติ ท่ารำพื้นฐานได้ถูกต้อง การนำชุดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อนมาใช้ จึงเป็นประโยชน์ต่อการ จัดกิจกรรม การเรียนการสอน ซึ่งชุดการเรียนรู้นี้เป็นผลมาจากการพัฒนาหลักสูตร ในรูปของหน่วยการเรียนรู้ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน เข้ามาช่วยในการจัดการเรียนการสอนสาระนาฏศิลป์ ในลักษณะสื่อประสมที่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชา เพื่อช่วยในการเรียนรู้ ของผู้เรียนให้เกิด ทักษะ ทางนาฏศิลป์ และกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน ซึ่งส่งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้มากยิ่งขึ้น

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สาระนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ก่อนเรียนและหลังเรียน ที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนเสนศิริอนุสรณ์ อำเภอเมืองบุรีรัมย์ จังหวัดบุรีรัมย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 3 ห้องเรียน จำนวนนักเรียน 56 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/1 โรงเรียนเสนศิริอนุสรณ์ อำเภอเมืองบุรีรัมย์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 1 ปีการศึกษา 2554 จำนวน 1 ห้องเรียน รวม 19 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ห้องเรียนเป็นหน่วยการสุ่ม (Sampling Unit)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มี 4 ชนิดประกอบด้วย

1. ชุดการเรียนรู้เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 5 ชุด
2. แผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อใช้ประกอบชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 5 แผน
3. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อวัดความสามารถในการเรียนชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หลังเรียนจบทุกแผนการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเป็นแบบปรนัย ชนิดเลือกตอบ 3 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ
4. แบบสอบถามวัดความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการเรียนรู้ ชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้ศึกษาดำเนินการเก็บด้วยตนเอง โดยแบ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลออกเป็น 2 ระยะดังนี้

ระยะที่ 1 การสร้างและหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จากการทดลองภาคสนาม ซึ่งดำเนินการกับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/3 ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2554

ระยะที่ 2 การนำชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ผ่านการหาประสิทธิภาพได้ตามเกณฑ์ที่กำหนดคือ 80/80 แล้ว นำมาทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาประสิทธิภาพซ้ำ และเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียนและวัดความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อการเรียนรู้ ชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารนาฏศิลป์ ซึ่งดำเนินการกับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 2/1 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2554

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลการพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ได้ดำเนินการ ดังนี้

1. หาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ตามเกณฑ์ 80/80 วิเคราะห์ โดยการหาค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2)

2. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนและหลังเรียน โดยใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 วิเคราะห์โดยใช้สถิติทดสอบที (Dependent Sample t-test) กำหนดค่าสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05

3. ศึกษาระดับความพึงพอใจของนักเรียนที่มีบทบาทต่อชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 2 วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำค่าเฉลี่ยมาแปลความหมาย (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 74)

ผลการวิจัย

การพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 93.14/86.14 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 80/80 ดังตาราง 1

ตาราง 1 ประสิทธิภาพของกระบวนการ และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ของชุดการเรียนรู้

ชุดการเรียนรู้	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	ค่าประสิทธิภาพ
ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1)	191	177.89	2.05	93.14
ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2)	30	25.84	3.20	86.14

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้วยชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ดังตาราง 2

ตาราง 2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยชุดการเรียนรู้

การทดลอง	N	$\bar{X}$	S.D.	t
ก่อนเรียน	19	15.73	3.14	34.24**
หลังเรียน	19	25.84	3.20	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. ระดับความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารระนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน โดยภาพรวม มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารระนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 สามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. การหาประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารระนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 93.14/86.14 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 80/80 ทั้งนี้เป็นเพราะ ผู้วิจัยได้สร้างชุดการเรียนรู้ ที่มีกระบวนการออกแบบ และพัฒนาอย่างเป็นระบบ มีวิธีการที่เหมาะสมโดยเริ่มจากการศึกษาเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างชุดการเรียนรู้ เทคนิค วิธีการ เนื้อหา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุดการเรียนรู้ เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างชุดการเรียนรู้ ได้ผ่านการตรวจสอบ แก้ไขข้อบกพร่องจากผู้เชี่ยวชาญ ผ่านการตรวจสอบหาประสิทธิภาพ 3 ครั้ง และปรับปรุงแก้ไข ให้สมบูรณ์ก่อนนำไปใช้จริง และชุดการเรียนรู้ที่พัฒนาขึ้น ผู้วิจัยได้คำนึงถึงวัยของผู้เรียน พื้นฐานความรู้เดิมและศักยภาพของผู้เรียน นอกจากนี้ผู้วิจัยได้จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ สอนจากเนื้อหาที่ง่ายไปหาเนื้อหาที่ยาก นักเรียนได้ฝึกปฏิบัติกิจกรรมพร้อมกับ มีเพลงประกอบ ฝึกให้นักเรียนคิดท้ออย่างสร้างสรรค์ตามเพลง นักเรียนใฝ่รู้ใฝ่เรียนมีความสุขสนุกสนานและได้ความรู้ เพราะกิจกรรมมีความน่าสนใจ ได้ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ยอมรับความคิดเห็นซึ่งกันและกัน และแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับการหาประสิทธิภาพ ของชุดการเรียนรู้ของ นิตยา ชันดวง (2549) ได้ประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ เรื่องมาตรตัวสะกด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพอยู่ในเกณฑ์ 85.19/83.92 และยังสอดคล้องกับ แมนสรวง แซ่ซิ้ม (2550) ได้ประสิทธิภาพของชุดการเรียนรู้ มีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่ตั้งไว้ จากการทดลองได้ ค่า E1/E2 ทั้งสามชุดรวมกันเท่ากับ 87.71/88.71 อีกทั้ง ยังสอดคล้องกับการหาประสิทธิภาพของพระธนพันธ์ คอนโคตร (2550) ได้ประสิทธิภาพ ของชุดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.16/80.10 สูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ คือ 80/80

2. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารระนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน หลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารระนาฏศิลป์ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน โดยสามารถกระตุ้นให้นักเรียนแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง และสนใจการเรียนมากขึ้น ทั้งนี้เนื่องมาจากผู้วิจัยได้สร้างชุดการเรียนรู้ ได้ศึกษาแนวคิด หลักการ ทฤษฎี เอกสารหลักสูตร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง มีการเลือกประเภทของกิจกรรมที่มี ความเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน กำหนด ขอบข่ายเนื้อหาสาระได้ชัดเจนเข้าใจง่าย กำหนดองค์ประกอบของชุดการเรียนรู้ได้ชัดเจน เช่น คู่มือการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ คำชี้แจงในการใช้กำหนดกิจกรรมโดยเรียงจากเนื้อหาที่ง่ายไปยาก มีรูปภาพและเพลงประกอบเพื่อสร้างความสนใจในการเรียนรู้ของนักเรียน นักเรียนสามารถนำชุดการเรียนรู้ไปศึกษาเพิ่มเติมที่บ้าน หรือนอกเวลาเรียนก็ได้ และผู้วิจัย ดำเนินการสร้างชุดการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับผลสัมฤทธิ์ของวรพจน์ แสงสวัสดิ์ (2547) ครุมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประเมินผลตามสภาพจริงก่อนและหลัง การใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยหลัง การใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ครุมีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าก่อนเรียนใช้ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ครุมีความสามารถในการประเมินผลตามสภาพจริงในเรื่องการสร้างเครื่องมือประเมินภาระงานมากที่สุด คำสุดคือ การประเมินภาระงานและครุมีความคิดเห็นว่า ชุดการเรียนรู้ด้วยตนเองมีความเหมาะสมในการนำไปใช้เป็นต้น นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนของรวิวรรณ พงษ์พวงเพชร (2552) นักเรียนมีคะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน ก่อนเรียนและหลังเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยคะแนนจากการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน

3. ระดับความพึงพอใจของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่มีต่อชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารระนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารระนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ได้มีการวิเคราะห์เนื้อหา และจัดแบ่งเนื้อหาออกเป็นส่วย่อยๆ มีความต่อเนื่องตามลำดับขั้นตอน รูปภาพมีสีสันสวยงามและมีเพลงประกอบการรำเพื่อช่วยในการจดจำ ทำรำต่าง ๆ อยู่ในชุดการเรียนรู้ ช่วยให้ผู้เรียนมีความสุขสนุกสนานสนใจการเรียน ให้นักเรียนมีความรู้ ความเข้าใจในเนื้อหาแต่ละตอนเป็นอย่างดี ชุดการเรียนรู้แต่ละกิจกรรมเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ตรวจสอบความรู้ด้วยตนเองตามความสามารถ ช่วยให้ผู้เรียนใส่ใจต่อการเรียนรู้ และเรียนรู้ ที่จะรับผิดชอบการเรียนรู้ด้วยตนเองซึ่งสอดคล้องกับความพึงพอใจที่มีต่อชุดการเรียนรู้ของนางเยาว์ ศรีประดู่ (2546) ได้กล่าวไว้ว่า ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกนึกคิดหรือเจตคติของบุคคลที่มี ต่อการทำงานหรือการปฏิบัติกิจกรรมในเชิงบวก ดังนั้นความพึงพอใจในการเรียนรู้ หมายถึง ความรู้สึกพอใจ ชอบใจในการร่วมปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอน และต้องการดำเนินกิจกรรมนั้น ๆ จนบรรลุผลสำเร็จ และมีความพึงพอใจต่อแผนการเรียนรู้และแบบฝึกทักษะการเขียน กายยยานี 11 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ด้วยกระบวนการเรียนรู้แบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับความพึงพอใจของ รวีวรรณ พงษ์พวงเพชร (2552) ได้กล่าวไว้ว่า ความพึงพอใจเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการเรียนรู้ ความสัมฤทธิ์ผลในการเรียนของนักเรียนนอกจากจะขึ้นกับความสามารถแล้วยังขึ้นกับความพึงพอใจ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนด้วยชุดการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความสามารถในการวิเคราะห์เชิงวิทยาศาสตร์ เรื่องอาหารและสารอาหาร มีความพึงพอใจโดยรวมมีค่าเฉลี่ย 4.42 อยู่ในระดับมาก

ในขณะเดียวกันผู้วิจัยเลือกวิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพราะวิธีเพื่อนช่วยเพื่อนเป็นวิธีการหนึ่งที่มุ่งให้นักเรียนเกิดแรงจูงใจต่อการเรียนมากขึ้น เนื่องจากนักเรียนเป็นผู้มีบทบาทในกิจกรรมการเรียนการสอน การนำวิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน มาช่วยแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอน เปิดโอกาสให้นักเรียนได้ใช้ความรู้ความสามารถ อย่างเต็มที่มีความสุข การจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีความสุขทั้งกายและใจนั้น จะเริ่มจากการสร้างศรัทธาทั้งต่อตัวผู้สอน และต่อวิชาเรียนให้เกิดในตัวผู้เรียน ให้ผู้เรียนมองเห็นถึงความจริงใจของผู้สอนให้ได้ รับผิดชอบต่อแทนทั้งรูปธรรมและนามธรรม ซึ่งเป็นบันไดขั้นแรก แห่งความสำเร็จที่กระตุ้นให้นักเรียนพร้อมที่จะให้ความร่วมมือช่วยเหลือครูและเพื่อนนักเรียน อย่างเต็มที่และพึงพอใจ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ทำให้ทราบว่า การพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารระนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้ครบทุกขั้นตอน สามารถทำงานเป็นกลุ่ม ยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ผู้เรียนได้รับผิดชอบตัวเองและ กลุ่มร่วมกัน แบ่งปันความสำเร็จร่วมกัน ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ฝึกประสบการณ์โดยตรง และเรียนรู้การใช้ชีวิตอยู่ในสังคม ได้รับความรู้ในเนื้อหาวิชาเพิ่มขึ้นและทำให้ครูได้ทราบการพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนได้อีกด้วย

ข้อเสนอแนะการนำไปใช้

การวิจัยเพื่อพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารระนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 มีข้อเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การใช้ชุดการเรียนรู้แต่ละชุดมีกิจกรรมให้นักเรียนปฏิบัติ หากนักเรียนไม่สนใจ หรือขาดความกระตือรือร้นจะทำให้นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมไม่เสร็จตามเวลา ดังนั้นครูต้องดูแลและชี้แจงให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการใช้ชุดการเรียนรู้ เพื่อให้เสร็จทันเวลา
2. การใช้ชุดการเรียนรู้แต่ละครั้งพบว่านักเรียนที่เรียนอ่อนจะทำกิจกรรมไม่เสร็จตามเวลาที่กำหนด ดังนั้นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามทฤษฎีเพื่อนช่วยเพื่อนนั้น เป็นการเปิดโอกาสให้นักเรียนได้ช่วยเหลือซึ่งกันและกันเป็นกลุ่ม โดยช่วยเหลือเพื่อนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำได้รับประโยชน์จากเพื่อนนักเรียนที่เก่งกว่า และสร้างบรรยากาศให้นักเรียนกล้า

แสดงออก เป็นผู้นำ ในบางโอกาส เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจในตัวเองในการเรียนรู้อย่างมีความสุข มีความสามัคคี ในการทำกิจกรรมกลุ่มร่วมกัน ก่อให้เกิดความรับผิดชอบร่วมกัน โดยเพื่อนเข้ามามีบทบาทแทนครู ส่วนครูเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือและจัดกระบวนการเรียนการสอนในชั้นเรียนพร้อมให้แรงเสริม แก่นักเรียน ส่งเสริมนักเรียนให้มีเจตคติในการ ทำงานร่วมกันอย่างมีความสุข เกิดความภาคภูมิใจ กับผลงานที่ประสบความสำเร็จ

3. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน พบว่าการทำงานโดยการแบ่งกลุ่มเก่ง กลุ่ม ปานกลาง และกลุ่มอ่อน ทำให้ คะแนนในชุดการเรียนรู้ของแต่ละกลุ่มได้คะแนนที่เกะกะกลุ่มกันเพราะความช่วยเหลือสมาชิกในกลุ่มร่วมกัน และครูจะต้อง คอยดูแลให้กำลังใจ ให้คำชมเชยเพื่อให้นักเรียนตั้งใจทำกิจกรรมในการเรียนให้ประสบความสำเร็จตามกิจกรรมที่กำหนดไว้ ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรมีการจัดเก็บสถิติการใช้ชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารนาฏศิลป์ และสถิติการทำแบบทดสอบ ของผู้เรียนแต่ละคน ซึ่งสามารถนำข้อมูลเหล่านี้มาวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างระยะเวลาที่ใช้ชุดการเรียนรู้ กับผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียน หรือวิเคราะห์จำนวนเวลาของการใช้ชุดการเรียนรู้ในแต่ละชุด และวิเคราะห์คะแนนความก้าวหน้าในการทำ แบบทดสอบแต่ละครั้ง หรือจำนวนครั้งในการทำแบบทดสอบแต่ละเรื่อง ซึ่งผลที่ได้สามารถนำไปใช้เป็นองค์ประกอบของการ จัดทำชุดการเรียนรู้ในครั้งต่อไป

2. ควรนำชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน ไปปรับใช้กับ การจัดการเรียนการสอนในระดับชั้นอื่น ๆ เพื่อกระตุ้นความสนใจ ของผู้เรียนต่อไป

3. ควรมีการเปรียบเทียบผลของการจัดการเรียนรู้ด้วยชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารนาฏศิลป์ โดยใช้วิธีการแบบเพื่อนช่วยเพื่อน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 กับการเรียนรู้โดยวิธีการแบบอื่นๆ

4. ควรนำชุดการเรียนรู้ เรื่องพื้นฐานนาฏศิลป์ไทย สารนาฏศิลป์ ไปประดิษฐ์ทำซ้ำ เป็นชุดการแสดง เพื่อใช้ในงาน รื่นเริงต่าง ๆ ตามสมควรแก่โอกาสต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- นวละทอง ห่วงรัก. (2548). **การสร้างชุดการเรียนรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ เรื่องอาหารและสารอาหาร สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (การประถมศึกษา). ขอนแก่น : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- นิตยา ชันดวง. (2549). **ผลการใช้การเรียนรู้ เรื่องมาตราตัวสะกด กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอน). ลพบุรี : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.
- พระธนพันธ์ คอนโคตร. (2550). **การพัฒนาชุดการเรียนรู้ เรื่องวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาและศาสนพิธี สำหรับนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**. วิทยานิพนธ์. ศษ.ม. (การสอนสังคมศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยกรมศิลปากร.
- พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช. (2552). แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2. **ราชกิจจานุเบกษา**.
- แมนสรวง แซ่ซิ้ม. (2550). **การพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยคอมพิวเตอร์ผ่านเครือข่าย สาระการเรียนรู้เทคโนโลยี เรื่อง การสร้างเว็บเพจ ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป สำหรับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนแม่จันวิทยาคม อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย**. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (หลักสูตรและการสอน). เชียงราย : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- โรงเรียน. (2553). **รายงานสรุปผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ**. บุรีรัมย์ : โรงเรียนเสนศิริอนุสรณ์. อัดสำเนา.
- วรพจน์ แสงสวัสดิ์. (2547). **การพัฒนาชุดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรื่องการประเมินผลตามสภาพจริงสำหรับครูประถมศึกษา**. วิทยานิพนธ์ ศษ.ม. (หลักสูตรและการนิเทศ). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.

